

av fluor till vattenledningsvattnet upphävs och att den svenska lagstiftningen till skydd mot förgiftning av medborgarna anpassas till den i Danmark gällande.

Med stöd av ovanstående hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om förslag till upphävande av lagen om fluoridering av vattenledningsvattnen.

Stockholm den 24 januari 1968

James I. A. Dickson (h) Bengt-Olof Thylén (h) Thorvald Källstad (fp)

Nr 343

Av herr Fredriksson m. fl., om sänkning av pensionsåldern för vissa gruvarbetare.

(Lika lydande med motion nr 275 i Första kammaren)

Svenska gruvindustriarbetareförbundet har sedan länge hävdad att underjordsarbetets karaktär är sådan att dess utövare borde prioriteras beträffande sociala förmåner såsom arbetstid, semester och pensionsålder.

I ett tidigare skede har dessa synpunkter vunnit visst beaktande. Sålunda har gruvarbetarna åtnjutit vissa, i jämförelse med andra industriarbetargrupper, bättre förmåner i form av kortare arbetstid och längre semester.

Det försprång som gruvarbetarna haft i dessa avseenden har genom arbetstidsförkortning och fyra veckors allmän semester i stort sett inhämtats av övriga industriarbetargrupper.

Motiven för att gruvarbetarna är en sådan grupp som bör prioriteras beträffande ovan angivna sociala förmåner kvarstår alltjämt. Att så är förhållandet bestyrkes bl. a. av att gruvföretag, som på grund av ökad malmförsäljning haft behov av nyrekrytering, har haft svårt att erhålla arbetskraft. Detta trots att ett betydande antal gruvarbetare friställts genom att ett antal gruvor tvingats att inställa driften och trots det allmänt svaga selsättningsläge med betydande arbetslöshet som nu råder. Det förhållandet att friställda gruvarbetare synes föredraga att genomgå omskolningskurser och övergå till andra yrken i stället för att fortsätta i sitt yrke på en annan arbetsplats visar att gruvarbetet inte är attraktivt. Det berättigade i de krav som gruvarbetarna ställer har heller icke mött någon gensaga av

de utredningar som sysslat med frågorna eller vid deras behandling i riksdagen. I många fall redovisas en klart positiv inställning i sakfrågan. Däremot har det ansetts, att behoven i hithörande fall i första hand borde tillgodoses genom överenskommelser parterna emellan.

Beträffande pensionsfrågan, som i nuläget är den mest angelägna, har förhandlingar förts vid åtskilliga tillfällen, men någon tillfredsställande lösning har icke kunnat uppnås.

Såsom skäl för tveksamheten att tillförsäkra vissa grupper av arbetstagare lägre pensionsålder än den som generellt gäller har anförts svårigheten att inom den allmänna pensioneringens ram åstadkomma en rimlig rättvisa de olika grupperna emellan samt att en differentierad pensionsålder avsevärt skulle tynga pensionssystemets administration.

Dessa synpunkter kan vi icke dela. Vi är av den bestämda uppfattningen, att det inom ATP-systemets ram, som bygger på fördelningsprincipen, bör vara möjligt att utan en alltför betungande administration tillförsäkra viss grupp av arbetstagare pension före 67 års ålder. I varje fall kan inte de administrativa besvären få tillmätas en så avgörande betydelse att de skulle utgöra hinder för ett tidigare pensionsuttag med oreducerad pension för en yrkesgrupp som har ett så pressande arbete att den utan tvekan är i behov därav.

Hur ett tidigare pensionsuttag skall finansieras samt hur frågan tekniskt skall lösas bör naturligtvis bli föremål för översyn. Enligt vår mening borde reglerna kunna bli relativt enkla.

Finansieringen kan ske antingen genom att gruvföretagen ålägges att inbetala en särskild tilläggsavgift eller också genom att kostnaden får bäras av hela industrin gemensamt. En lagfäst pensionsålder vid 63 år för gruvarbetare under jord torde icke bli alltför ekonomiskt betungande för gruvägarna om den förstnämnda finansieringsformen väljes. Väljer man den »solidariska» finansieringsformen kommer pensionsfonderna icke att belastas i särskilt betydande grad, eftersom antalet gruvarbetare under jord är förhållandevis litet — knappt 5 000 — i förhållande till antalet försäkrade i ATP-systemet.

Den tekniska sidan torde t. ex. kunna ges den lösningen att varje års arbete under jord gives sådant poängvärde att full pension uppnås vid 63 års ålder vid 30 års arbete under jord. Vid kortare anställningstid kan pensionsålder i motsvarande grad höjas eller pensionen reduceras. Givetvis bör de i ATP-systemet gällande övergångsbestämmelserna, att full pension skall utgå efter 20 år etc., följas i tillämpliga delar. Likaså bör de föreslagna reglerna om lägre pensionsålder för gruvarbetare om möjligt gälla från den tidpunkt när den allmänna pensionsförsäkringen trädde i kraft.

Därest det av principiella eller andra skäl icke anses lämpligt att utge oreducerad folkpension från 63 års ålder bör utfyllnad ske från den allmän-

na pensionsförsäkringen så att beloppet mellan 63 och 67 år blir likvärdigt med det som skulle komma att utgå vid 67 års ålder från AFP och ATP.

Uppgifter beträffande pensionsålder för gruvarbetare i vissa andra länder bifogas.

Med hänvisning till vad ovan anförts får undertecknade föreslå riksdagen besluta

att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att förslag till lag om sänkt pensionsålder för gruvarbetare under jord förelägges riksdagen snarast möjligt samt att pensionsåldern därvid fastställs till 63 år vid 30 års arbete under jord.

Stockholm den 24 januari 1968

T. Fredriksson (s) Sven Hammarberg (s) Gunnar Lundmark (s)

Annie Jäderberg (s)

Olof Persson (s)

Bilaga: Pensionsåldern i vissa andra länder

Pensionsålder i vissa andra länder

Land	Pensionsålder, år	Kvalifikationstid för rätt till full pension
USA	55	20 år inkl. militärtjänst
England	65	16 år
Västtyskland	65	60 år om anställningstiden uppgår till 25 år varav minst 15 år under jord
Finland	65	
Norge	65	I två statliga gruvor gäller samma regler som för statstjänstemän
Nya Sydwaless m. fl. i Australien	60	20 år
Belgien	55	20 år under jord; efter 30 år under jord oavsett ålder
Frankrike	50	30 års anställning varav 20 år under jord
Japan	55	
Nederländerna	55	15 år

I de östeuropeiska staterna är pensionsåldern 50—55 år för underjordsarbetare.